

OPP FRA MØRKET

REPORTASJE

Tekst og foto: Trond Ola Tilseth , KoRus – Midt

Det rusfrie livet begynte å bli uutholdelig for Ove Wigum. Den tidligere oljearbeiderens dager var grå og innholdsløse. Ensomheten tærte på ham. «Snart begynner jeg å kravle opp veggene», sa han til saksbehandleren sin på NAV.

SAKSBEHANDLEREN TRAFF BLINK den dagen i 2012, da han fortalte Ove Wigum om FIRE. Blant en rekke sosiale, sportslige tilbud for tidligere rusmisbrukere og andre som trenger et trygt miljø, tilbyr organisasjonen klatring.

Nå har stjørdalingen «kravlet på veggene» i snart sju år.

– Etter at jeg ble utskrevet fra Østmarka psykiatriske sykehus ble jeg sittende mye alene. Jeg hadde kuttet båndene til folk i rusmiljøet. På NAV sa de at jeg ikke var frisk nok til å være i jobb. Dermed ble livet mitt gjennom flere år temmelig usosialt. Klatringen ga meg en ny start og en meningsfull tilværelse.

Felleskapet viktigst

Vi befinner oss på Utehallen, som tross navnet er en innendørs klatrevegg på Lade i utkanten av Trondheim. Wigum har med tiden fått fast seksti prosent stilling i FIRE, som miljøarbeider og klatreinstruktør for den lille gjengen som møtes ukentlig for å klatre med tau her på Utehallen eller på Trondheim klatre-

senter der de buldrer. Noen har tidligere hatt problemer med rus, andre har psykiske utfordringer som sosial angst, og flere har slitt med begge deler.

– Det er artig å klatre og å trene generelt, men det aller viktigste for meg er fellesskapet FIRE gir, sier Andreas, en av deltakerne.

Han begynte i FIRE i 2017, etter å ha blitt tipset om tilbudet av noen på den daværende Trondheims-klinikken, der han var innlagt en kort periode for sine rusproblemer.

– Jeg hadde tidligere holdt på med både klatring og sykling alene. Nå var det viktig å komme meg i et nytt og rusfritt miljø. Her i FIRE har jeg kommet inn i organisert trening og fått gode venner. Vi er blitt en liten familie som er glade i hverandre, sier Andreas.

Klatring ble redningen for Ove Wigum da det rusfrie livet føltes meningsløst og ensomt.

“

– Jeg vet at i dag er det flere fastleger som foreslår FIRE, når pasienter forteller om ensomhet og et liv som føles meningsløst

Lov å ha en dårlig dag

Alle deltakerne Rusfag snakker med, trekker frem viktigheten av å ha et nettverk.

– Her i FIRE er det bare ett krav, og det er rusfrihet. Alt i FIRE er rusfritt. Ingen spør hva du har drevet med tidligere. Når det er sagt, er det selvfølgelig tillatt å ha en dårlig dag, sier Ove Wigum.

Han forklarer at da han begynte var ikke FIRE særlig kjent, men at mye har skjedd siden den gang.

– Jeg vet at i dag er det flere fastleger som foreslår FIRE, når pasienter forteller om ensomhet og et liv som føles meningsløst, sier han.

Om å nå et mål

FIREs historie går tilbake til 2006. Wenche Slemmelid-Olsen og Terje Stølan jobbet den gangen i rusbehandling, og så at rusavhengige i Trondheim ville ha godt utbytte av meningsfulle aktivitetstilbud.

De startet først Frelsesarmeens eget fotballag Hveita United for de som var i aktiv rus. I 2008 startet de opp et nytt, helt rusfritt tilbud som etter hvert ble til foreningen Ett skritt videre. Tanken bak var at både de som ruser seg, og de som ikke gjør det lenger, har behov for aktivitet, men at det er lurt å holde tilbudene atskilt.

Lagets navn ble FIRE.

Per i dag eksisterer FIRE i Trondheim, Stjørdal, Molde og Kristiansund. Aktivitetene varierer fra sted til sted. Foruten klatring tilbys både fotball, sykling, ski og bandy. Et grunnmedlemskap i FIRE koster 200 kroner i året. For klatrernes del er det en egenandel på 30 kroner for hver innendørstrening. Ellers må deltakerne regne med egenandeler i forbindelse med ekstraordinære arrangementer.

– Alle aktivitetene skal ha et mål. I fjor dro vi som er på klatring til buldreparadiset Fontainebleau i

Kristin har hatt utfordringer hun gjerne skulle vært foruten i livet. Men utfordringene i klatreveggen takler hun med stor iver.

Reidar gikk på en smell etter et samlivsbrudd. Klatringen har vært til stor hjelp for ham.

Frankrike. I år går turen til Flatanger, som kan by på noe av den beste tauklatringen i verden, opplyser Ove Wigum.

Den tidligere proffbokseren Reidar har nettopp nådd toppen av veggen og blir firet ned til bakken. Blodårene tyter ut av underarmene som oppblåste mark. Han er sliten på en annen måte nå enn da han slo seg til en bronse i bokse-EM i 2012.

– Klatring handler både om styrke, teknikk og psyke. Og så må du stole på makkeren som sikrer deg, sier Reidar, som gikk på en psykisk smell etter et samlivsbrudd for noen år siden.

– FIRE har vært til god hjelp for meg, både på grunn av det sosiale og fordi jeg har funnet en meningsfull aktivitet, sier han.

FAKTA OM FIRE:

800 personer deltar på aktiviteter i regi av FIRE i løpet av ett år. Helsedirektoratet har støttet FIRE siden 2008. NAV har gitt midler til arbeidet siden 2011. Gjensidigestiftelsen har bidratt med midler til utformingen av FIRE -pakke, og EXTRASTiftelsen bidro til etableringen i Kristiansund. I tillegg får FIRE støtte i form av tjenester og sponsormidler fra flere lokale firmaer.

Alle FIRE-aktivitetene er blitt startet opp som et direkte resultat av ønsker fra medlemmene. Et skritt videre endret struktur fra forening til stiftelse i 2015.